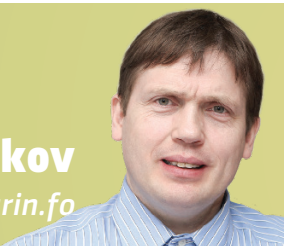

Mikudagsblaðið verður borið ókeypis til hvørt húsarhald í Føroyum!

Oddagrein

Eiríkur Lindenskov

eirikur@sosialurin.fo

MINNI ENN SO KANN SLÍTA

Ymiskt er, hvat skal til fyri at slíta eina samgongu – og nú ber tað eisini til at slíta eina samgongu, sjálvt um tú ikki ert partur av samgonguni.

Kári P. Højgaard hevur gjørt løgmanni greitt, at hann tekur stuðul sín aftur bæði til pensjónsnýskipan og til figggjarlóg, um ætlanin um at flyta nøkur almenn stórv úr Gøtu til Klaksvíkar stendur við.

Hetta fær okkum at hugsa um, hvussu nógv ella lítið skal til, fyri at ein tingmaður høggar beinini undan eini samgongu.

Í 1980 var tað ferðaætlanin hjá Smyrli sum gjørði, at Fólkaflokkurin ikki tímdi meira og sleit samgonguna millum Javnaðarflokkin, Tjóðvelisflokkin og Fólkaflokkin.

Ósemja var um, hvørt Smyril skuldi halda fram við uttanlandssiglingini ella ikki. Hon hevði verið á privatum hondum í nógv ár, men datt niðurfyri, tá Skipafelagið steðgaði siglingini við Tjaldrinum í 1967. Í 1975 varð Smyril settur í uttanlandssigling.

Í 1989 slitnaði samgonga millum Fólkaflokkin, Tjóðvelisflokkin, Sjálvstýrisflokkin og Kristiliga Fólkaflokkin, tí at Studentaskúlin var fluttur úr Gøtudali á Kambdsal. Hesum fann Lasse Klein seg ikki í.

Árið eftir slitnaði aftur ein samgonga millum Fólkaflokkin, Tjóðvelisflokkin og Sambandsflokkin – sum vóru rúkandi ósamdir um næstan alt.

Í 1993 slitnaði samgongan millum Javnaðarflokkin og Fólkaflokk-

in, tí teir vóru so grundleggjandi ósamdir, at Marita Petersen gav Fólkaflokkinum durafjórðingin. Í 1994 slitnaði samgongan millum Janaðarflokkin, Tjóðvelisflokkin og Sjálvstýrisflokkin, tí Lasse Klein og Helena Dam á Neystabø klandraðust. Í 1996 slitnaði samgonga millum Sambandsflokkin, Javnaðarflokkin, Verkamannafylkingina og Sjálvstýrisflokkin, tí Javnaðarflokkurin ikki stólaði upp á Edmund Joensen sum løgmann.

Í 2003 slitnaði ein samgonga millum Fólkaflokkin, Tjóðveldi, Sjálvstýrisflokkin og Miðflokkin, tí ein bók varð skrivað, sum setti Anfinn Kallsberg, løgmann, í ringt ljós.

Í 2008 slitnaði ein samgonga mill-

um Javnaðarflokkin, Tjóðveldi og Miðflokkin, tí Jóannes Eidesgaard og Høgni Hoydal klandraðust um eitt lyklarhol.

Í 2015 slitnaði ein samgonga mill-

um Sambandsflokkin, Fólkaflokkin og Miðflokkin, tí at Hans Gammeltoft Hasnen, kanningarstjóri, kom til ta niðurstøðu, at Kaj Leo Holm Johannesen, løgmaður, hevði givið løgtinginum »urigtige oplysninger« um tunnilmálið.

So hví ikki slíta eina samgongu í dag, tí eitt lítið alment arbeidsplass flytur úr Gøtu til Klakvíkar?

Staðfestast kann, at tað eru smámál, sum slíta samgongur í Føroyum – so hví ikki hetta málið hjá andstøðumanninum Kári P. Højgaard eisini?

»

Tað eru smámál, sum slíta samgongur í Føroyum

Minningarorð um fakfelagskvinnuna Hildebjørg Brattalíð

Tað var við stórari sorg, at okur í Arbeðskvinnufelagnum Drósuni frættu, at forkvinna okra, Hildebjørg Brattalíð, var farin. Hildebjørg var bert 73 ár, tá hon 3. desember í fjør legði eyguni saman fyri seinastu ferð, men avrikini vóru mong.

Hildebjørg var ein av teimum, ið tók stig til at seta á stovn Arbeðskvinnufelagið Drósuna hin 1. juni 1978, og varð hon vald til fyrstu forkvinnu í nýggja arbeðskvinnufelagnum. Vaskifólk í Tvøroyrar kommunu hildu, tað var neyðugt við einum fakfelagi, ið legði seg meira eftir at tryggja viðurskiftini hjá vaskifólkum, og tí varð Drósan stovnað. Fiskepigernes Fagforening var ikki limafelag í Føroya Arbeðarafelag, men tað gjørdist Drósan mest sum bein- anvegin, og Hildebjørg hevur øll árin síðani stovnanina verið ein av teimum berandi kreftunum í felagnum.

Heilt síðan 1979 hevur FA havt ein árligan kjakfund, har kjakast verður um leyst og fast. Tað var eitt uppskot, ið kom frá Drósuni, meðan Hildebjørg var formaður, ið førði til hesa góðu siðvenju, har nevndarlimir úr øllum landinum fáa høvið at seta nevndini spurningar og annars kjakast um alt, ið hevur við fakfelagsarbeiði at gera.

Tá Drósan varð stovnað, varð tørvur á at útbúgva nýggju nevndarlimirnar í fakfelagsarbeiði, og longu í 1979 fóru forkvinnan og næstforkvinnan í Drósuni, Hildebjørg og Elisabeth

Matras Olsen, saman við øðrum froyingum á sonevnda Arbeðaraháskúlan í Esbjerg á skeið. Undirvíst varð tá í øllum møguligum, ið hevði við fakfelagsviðurskifti at gera. Í 1982 tók Hildebjørg stakskeið í maskinskriving, og hetta kom væl við í fakfelagsarbeiðinum.

Miðskeiðis í 1980'unum varð mett, at froyiska arbeðararørslan hevði tørv á betri upplýsing, og tí varð í 1985 skipað fyri einum sonevndum skeiði fyri lesiring-leiðarar. Undirvísarar vóru Ingeborg Vinther, forkvinna í FA, og Hendrik Hansen úr Arbejdernes Oplysningsforbund, og saman við Elisabeth Matras Olsen, sum tá var forkvinna í Drósuni, luttók Hildebjørg eisini á hesum skeiðinum, hvørs end-

amál var at kunna um og menna arbeðararørsluna.

Hildebjørg var í fakfelagsarbeiðinum so virkisfús og dugnalig, at hon á aðalfundi í FA í apríl 1986 varð vald í nevndina. Hendan álitissessin røkti hon væl og virðiliga heilt fram til aðalfundin í 1998, tá hon bar seg undan afturvali.

Eisini var Hildebjørg í 1988 við á kvinnuráðstevnu í Oslo í 1988 sum umboð fyri FA. Ingeborg Vinther var við sum limur í javnstøðunevndini, og í bløðunum greiddu tær báðar frá, at tað var ótrúliga áhugavert og hjartanemandi at hitta kvinnur úr øllum heiminum, ið av politiskum og øðrum ávum vóru noyddar at liva í útlegd.

Tað, at Hildebjørg fleiri ferðir var við á skeiðum og ráðstevnum, meðan hon var nevndarlimur í Føroya Arbeðarafelag, fingur okur ágóðan av í lokalfelagnum í Drósuni, har Hildebjørg við síni drívmeigi legði gott í okum aðrar.

Hildebjørg hevði alla sína tíð stór- an áhuga fyri fakfelagsarbeiði og í politikki, og hon stillaði fleiri ferðir upp til býráðsval. Hildebjørg stillaði m.a. upp fyri Froðbiar Sóknar Javn- aðarfelag í 1984, tá hon somuleiðis var næstforkvinna í Føroya Javnaðarflokki, í 1988 stillaði hon upp á Samgongulistanum, meðan hon í 1992 stillaði upp á Javnaðarlistanum.

Undir kreppuni var stór ónøgd við førða politikkin, og saman við nógvum øðrum fakfelagsfólkum fór

Hildebjørg upp í nýggju Verkamannafylkingina, tá hendan varð stovnað. Sum eitt av trimum valevnum úr Suðuroynni, stillaði hon upp fyri Verkamannafylkingina saman við Hjalmar Thomsen úr Sumba og Ingeborg Vinther úr Vági til løgtingsvalið í 1994. Hildebjørg og Ingeborg kendu sjálvandi hvørja aðra frammanundan, m. a. úr nevndararbeiðinum í Føroya Arbeðarafelag og úr starvsnevndini í Javnaðarflokkinum.

Upp undir valið var hon fleiri ferðir í miðlunum, kanska serliga í FF Blaðnum, har hon við lesarabrøvum og blaðgreinum visti á, hvussu arbeðs- og livilíkindini hjá verkafjöldini kundu betrast. Serliga var tað teimum, sum orsakað av kreppuni høvdu mist arbeði, ið Hildebjørg ynskti at arbeða fyri. Verkamannafylkingin fekk trý umboð vald á Løgting, og Ingeborg Vinther varð umdømisvald í Suðuroynni. Ingeborg bað tó um styttri farloyvi, og hóast tað ikki lá fyri hjá Hildebjørg at royna seg sum varafólk á Løgtingi, tá Ingeborg á fyrsta sinni fór í farloyvi – Hjalmar Thomsen tók tá sætið – lá betri fyri á øðrum sinni. Sostatt hevur Hildebjørg eisini umboðað Verkamannafylkingina á Føroya Løgtingi. Eisini á aðrar mátar gjørdi sosiala medvitið hjá Hildebjørg seg galdandi, og hevur hon m.a. roynt seg sum røðara á altjóða arbeðaradegnum, og í fleiri ár var hon tiltakslimur í Keypsamtøkuni, tá "Brúksan" royndi

at fáa fótafesti í Suðuroynni.

Seinni gjørdist Hildebjørg aftur ein partur av Javnaðarflokkinum, og sat hon sum nevndarlimur í Suðuroyar Norðara Javnaðarfelag, sum felagið nú eitur, tá hon legði áramnar inn. Tað, at aðalfundirnir í teimum feløgnum, har Hildebjørg hevur verið virkin í stórum parti av lívi sínum, Føroya Arbeðarafelag og Suðuroyar Norðara Javnaðarfelag, hava minst hana við virðiligari tøgn, prógvar, at navn og ikast hennara í hesum báðum felagsskapunum ikki verður gloymt í bræði.

Tað, ið til allar tíðir eyðkendi Hildebjørg, var hennara drívmeigi, sum hjálpti henni í strembanini eftir at vinna øllum tí arbeðandi fólkinum í Føroyum betri kor. Hildebjørg var eitt fakfelagsfólk av tí góða, gamla slagnum, og hesi gerast færri og færri. Hóast okur í Drósuni høvdu vónað, at okur kundu lært frá Hildebjørg í mong ár aftrat, er tað vón okra, at okur fara at megna at føra tað arbeðið víðari, ið Hildebjørg var við til at byrja, og sum hon fyrimyndarliga arbeiddi fyri til sín doyggjandi dag.

Okur í nevndini í Arbeðskvinnufelagnum Drósuni vilja hervið lýsa frið yvir minnið um kæru vinkonu og felaga okra, stríðskvinnuna Hildebjørg Brattalíð.

Arbeðskvinnufelagið Drósan